

КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТЕКСТИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Західноукраїнський національний університет

Анотація. У статті досліджено особливості концептуальних аспектів фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності країни та структуровано суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності держави. А також обґрунтовано основні види зовнішньоекономічної діяльності в контексті забезпечення інтеграційних процесів.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність; фінансовий механізм; інтеграційні процеси; система зовнішньоекономічних відносин; види зовнішньоекономічної діяльності.

CONCEPTUAL CONTEXTS OF FINANCIAL MECHANISM THE FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY IN CONDITIONS OF INTEGRATION PROCESSES

Abstract: The article examines the features of conceptual aspects the financial mechanism of foreign economic activity the country and structures the subjects of foreign economic activity of the state. The main types of foreign economic activity in the context of ensuring integration processes are also substantiated.

Key words: foreign economic activity; financial mechanism, integration processes; system of foreign economic relations; types of foreign economic activity.

Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності використовується для провадження у цій сфері фінансової політики держави та суб'єктів господарювання. Він являє собою сукупність способів організації фінансових відносин, що застосовуються в цілях досягнення сприятливих умов розвитку як у сфері зовнішньоекономічної діяльності, так і в економіці країни в цілому.

Дослідження сучасної проблематики фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності висвітлюють такі провідні вітчизняні науковці: Л. Стрельбицька, М. Стрельбицький, М. Зубок, О. Вівчар, П. Диннік, Л. Попович, В. Кузнецов, Н. Реверчук, О. Орлюк, Т. Кузенко, Ю. В. Бондарчук, Г. Козаченко, В. Пономарєв, О. Ляпошинський, В. Духов та ін.

На основі проведених теоретичних досліджень встановлено, що фінансовий механізм включає види, форми, методи фінансових відносин та способи їх кількісного визначення. Кількісні параметри та способи їх визначення є найбільш рухомими частинами фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності, тому частіше за все змінюються ставки податків, способи розподілення прибутку та ін.

Аналіз деструктивних тенденцій в економіці вказує на те, що чітко працюючий, ефективний фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності дуже важливий як для держави в цілому, так і для суб'єктів підприємницької діяльності, бо він формує обличчя держави у зовнішньоекономічних стосунках з іншими країнами та надає можливість максимально ефективно використати наявні ресурси та потенціал [3, с.56]. Для більш глибокого розуміння фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності треба визначити, що собою являє зовнішньоекономічна діяльність та хто її має право здійснювати на території України [4, с.68].

В умовах посилення інтеграційних процесів, суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в Україні є: фізичні особи, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно з законами України і постійно проживають на території України; юридичні особи зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місце знаходження на території України, в тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності; об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб які не є юридичними особами за законами України,

але які мають постійне місце знаходження на території України і яким за законами України не заборонено здійснювати господарську діяльність; структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності які не є юридичними особами за законами України (філії, відділення тощо), але мають постійне місце знаходження на території України; спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місце знаходження на території України.

Як свідчать результати досліджень, до основних видів зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюються в Україні суб'єкти цієї діяльності, належать: експорт, імпорт товарів, капіталів, робочої сили; надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, що не заборонені законами України [1; 2]; міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках передбачених законами України; створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських кредитних та страхових установ за межами України; створення зазначених установ іноземними суб'єктами господарської діяльності на території України у випадках передбачених законами України; спільна підприємницька діяльність між суб'єктами ЗЕД та іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України так і за її межами [5, с.115].

Таким чином можна констатувати, що важливою частиною системи зовнішньоекономічних відносин є її відрегульований і чітко функціонуючий фінансовий механізм. Під таким механізмом треба розуміти систему фінансових відносин, яка спираючись на світовий досвід забезпечить реалізацію інтересів нашої держави у зовнішньоекономічних стосунках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вівчар О. І. Специфіка управління системою фінансово-економічної безпеки бізнесу в умовах турбулентності економічних процесів. Галицький економічний вісник. 2015. № 2 (49). С. 106–111.
2. Вівчар О. І. Управління економічною безпекою підприємств: соціогуманітарні контексти: монографія. Тернопіль, ФОП Паляниця В. А., 2018. 515 с.
3. Оспіщев В. І. Фінанси: навчальний посібник. К.:Знання, 2010. 415 с.
4. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. К.:Знання, 2011. 435 с.
5. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія): навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2012. 240 с.

Вівчар Оксана Іванівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, e-mail: o.vivchar84@gmail.com

Гевко Володимир Леонідович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, e-mail: gevko.v@gmail.com

Vivchar Oksana I. – Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Security and Law Enforcement, West Ukrainian National University, Ternopil, e-mail: o.vivchar84@gmail.com

Gevko Volodymyr L. – Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Security and Law Enforcement, Western Ukrainian National University Ternopil, e-mail: gevko.v@gmail.com